

De les in de klas

In deze les wordt uitgelegd wat een archief is.

Er zijn enkele verschillen tussen een archief en een museum die niet in de les worden behandeld, maar die voor u als docent wel van belang zijn om te weten:

- een archief bewaart alleen papieren, dus geen schilderijen of meubels;
- het bestaan van een archief is vastgelegd in de wet, het bestaan van een museum niet.

Otje.

Tip voor de docent: U kunt uw les heel gemakkelijk inleiden door te refereren aan het boek 'Otje' van Annie M.G. Schmidt. U kunt het boek van tevoren inplannen in uw voorleesprogramma in de klas of het verhaal in het kort vertellen.

De vader van Otje kan geen werk vinden omdat hij geen 'papieren' heeft. Elke keer mag hij even blijven werken en dan wordt hij weer weggestuurd. Otje en haar vader moeten dus telkens verhuizen op zoek naar werk voor de vader van Otje. Zo kan Otje nooit echte vrienden maken. De vogels besluiten om Otje te helpen. Zij gaan op zoek naar papieren. De vogels brengen Otje bankbiljetten, snoeppapiertjes en zelfs het stadsrecht van Kokkelburg. Het zijn niet de goede papieren, maar omdat de burgemeester van Kokkelburg zo blij is dat het stadsrecht weer terug is, mogen Otje en haar vader toch blijven en krijgt haar vader eindelijk een vaste baan.

Tip voor de docent: Met de 'papieren' van Otjes vader worden natuurlijk diploma's en een identiteitsbewijs bedoeld. En dat brengt u bij het eerste echte onderwerp van de les:

Eigenlijk heeft iedereen een eigen archiefje.

Iedereen bewaart wel 'papieren'. Belangrijke papieren, zoals een zwemdiploma of een schooldiploma of een rijbewijs. Het is heel belangrijk om je diploma's te bewaren: anders kun je geen baan krijgen, net als de vader van Otje! Wie een auto heeft, heeft ook papieren waarmee hij/zij kan bewijzen dat de auto van hem/haar is. Als je een huis hebt, heb je papieren om te bewijzen dat het huis van jou is. Maar je bewaart ook wel dingen om andere redenen. Een vriendenboekje, je baby-album, foto-albums, een album van een vakantie, een brief of een kaart van je oma, schriftjes van school of een mooie tekening. Dat is dus je eigen archiefje. Sommige dingen bewaar je omdat ze belangrijk zijn, andere dingen bewaar je omdat je er mooie herinneringen aan hebt.

Tip voor de docent: U kunt hier voorbeelden gebruiken uit uw 'eigen archief'. Een foto-album van toen u klein was, een poëzie-album, een schoolrapport, uw eigen diploma's, oude familiefoto's, brieven. Aan de hand van uw eigen spullen leren de kinderen ook dat dingen vroeger anders waren: een vriendenboekje was een poëzie-album, rapporten zagen er vroeger anders uit, vroeger schreef je meer brieven omdat er geen e-mail was, foto's waren in zwart-wit omdat er nog geen kleurenfoto's gemaakt konden worden etc. Tegenwoordig bewaren we steeds meer digitaal. Ook dat behoort tot ons archief.

Het Utrechts Archief bewaart dat soort papieren in het groot.

De burgemeester van Utrecht en het gemeentebestuur hebben natuurlijk ook belangrijke papieren. Zij bewaren papieren over alle belangrijke dingen die zij doen en die veel geld kosten, zoals de aanleg van straten en bruggen. Als er huizen gebouwd worden, moeten de plannen voor die huizen eerst door de gemeente worden goedgekeurd en dus worden die plannen en tekeningen allemaal bewaard. Toen jullie geboren werden, ging je vader naar het stadhuis om dat te vertellen en toen werd je naam opgeschreven, je geboortedatum en je ouders en waar je precies geboren bent en hoe laat. Die papieren worden allemaal bewaard. Het staat zelfs in de wet dat die papieren bewaard moeten worden. Met nog een heleboel andere belangrijke papieren. Van de Nederlandse Spoorwegen, van de rechtbanken, van Utrechtse scholen en bedrijven en verenigingen.

Bij Het Utrechts Archief bewaren ze wel 25 kilometer archiefpapieren. Die papieren zijn allemaal verpakt in dozen. Als je meeloopt met de Avondvierdaagse, loop je meestal 5 kilometer. Als je langs al die planken met dozen wilt lopen, moet je niet vier maar wel vijf avonden lopen! En als je al die papieren achter elkaar zou leggen, kom je een paar keer de wereld rond.

Tip voor de docent:

Op dit punt in de les is het handig om de Klokhuisaflevering over Het Utrechts Archief te bekijken. In deze aflevering zijn onder andere de archiefdepots te zien, waar al die kilometers archief bewaard worden. De opname dateert van enige jaren geleden dus inmiddels zijn er een paar kilometers aan archief bijgekomen. De depots bevinden zich op de locatie Alexander Numankade, dus niet op de publiekslocatie die de kinderen gaan bezoeken. Er is daar wel een ruimte die veel lijkt op een depot.

Als de kinderen vragen of zij hun eigen geboorteacte zullen zien, is het antwoord nee. Die acte blijft nog 'geheim' tot 100 jaar nadat je geboren bent. Pas dan komt je geboorteacte in het archief.

In het Klokhuisfilmpje is te zien hoe oude foto's met de huidige situatie worden vergeleken. U kunt via <http://www.hetutrechtsarchief.nl/beeldmateriaal> met de kinderen zoeken naar foto's van de school of van de straat waar zij wonen.